

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА СХІДНИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Ступінь вищої освіти:	Бакалавр
Спеціальність:	241 "Готельно-ресторанна справа"
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5.0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

Денищенко Людмила Вікторівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Старший викладач кафедри міжнародної економіки та туризму

посада

denyshchenko@snu.edu.ua

+38-050-855-6364

Viber за номером
телефону

216a НК викладацька
кафедри МЕiT

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Анотація навчального курсу

**Цілі вивчення
курсу:**

Метою лекційних занять за дисципліною є засвоєння студентами видів історико-культурної спадщини країни та регіону, процесів їх створення, збереження та вплив на сучасний світогляд громадськості у туристичній сфері, розкриття загальних та специфічних особливостей, окремих методів наукового пізнання історії регіону; надання цілісної уяви про предмет; деталізація і поелементне вивчення й засвоєння відповідних дисципліні понять та тем, формування у студентів системи знань на основі усвідомлення загальних закономірностей, загальних принципів, що дозволяє із великої кількості одержаних знань виділяти тільки ті, на які падає основне змістовне і логічне навантаження та які є опорою для встановлення зв'язків між основними поняттями теми, курсу, предмету.

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; переорієнтація із лекційно-інформативно на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента; поглиблення, узагальнення та закріplення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

**Результати
навчання:**

Знання: Здатність до демонстрації систематичних знань сучасних методів проведення досліджень в галузі туризму. Здатність до демонстрації поглиблених знань у відповідній області наукових досліджень; Здатність до демонстрації розуміння впливу рішень у суспільному, політичному і соціальному контексті. Здатність застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін, у тому числі загальних, та враховуючи природничі аспекти під час розв'язання теоретичних та прикладних задач обраної області

наукових досліджень.

Вміння: Здійснювати пошук, засвоювати і аналізувати і критично оцінювати інформацію з різних джерел, у тому рахунку офіційних, наукових та спеціальних; застосовувати знання і розуміння для розв'язування задач синтезу та аналізу елементів та систем, характерних обраній області наукових досліджень; Досліджувати і моделювати явища та процеси в складних динамічних системах; Поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію розв'язання науково-прикладних задач з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних та державних інтересів; Аргументувати вибір методів розв'язування науково-прикладної задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.

Передумови до початку вивчення: вивчення дисципліни базується на вивченні таких дисциплін як «Історія України», «Екскурсологія», «Туризмологія», «Організація туристичних подорожей»

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни є засвоєння студентами видів історико-культурної спадщини країни та регіону, процесів їх створення, збереження та вплив на сучасний світогляд громадськості у туристичній сфері, розкриття загальних та специфічних особливостей, окремих методів наукового пізнання історії регіону; надання цілісної уяви про предмет; деталізація і поелементне вивчення й засвоєння відповідних дисципліні понять та тем.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя

ЗК02. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності

СК01. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності

СК04. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії.

СК06. Здатність проектувати технологічний процес виробництва продукції і послуг та сервісний процес реалізації основних і додаткових послуг у підприємствах (закладах) готельно-ресторанного та рекреаційного господарства

СК11. Здатність виявляти, визначати й оцінювати ознаки, властивості і показники якості продукції та послуг, що впливають на рівень забезпечення вимог споживачів у сфері гостинності

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних та ресторанних послуг, а також суміжних наук.

ПР04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства.

ПР19. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості

ПР 20. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її змінення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР 22. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Зміст та важливість вивчення історико-культурної спадщини України та регіону	2/2	Поняття історико-культурної спадщини, її зміст для дослідження. Важливість вивчення історико-культурної спадщини фахівцями та розповсюдження матеріалів серед громадськості. Зарубіжний досвід вивчення історико-культурної спадщини	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Тести. Індивідуальні завдання
2	Джерела вивчення пам'яток історії та культури України та певного регіону	2/2	Архіви України про пам'ятки історії та культури. Матеріали про історико-культурну спадщину в музеях України. Матеріали сучасних українських часописів	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Тести. Індивідуальні завдання
3	Пам'ятки археології	2/2	Сучасний стан дослідження археологічної спадщини України та східного регіону. Пам'ятки археології України та Луганської області. Актуальні проблеми охорони, збереження та використання пам'яток археології	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Індивідуальні завдання.
4	Історичні надбання державного устрою українських територій	3/3	Пам'ятки державного устрою та суспільного життя в Україні. Відображення в пам'ятках історії національно-визвольного руху українського народу. Дослідження пам'яток воєнної історії. Вивчення та збереження пам'яток виробничої діяльності та технічних надбань. Розвиток науки та культури в пам'ятках. Етносоціальний аспект пам'яток історії та культури	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Тести. Індивідуальні завдання.
5	Архітектурна спадщина українських земель	2/2	Класифікація архітектурних пам'яток. Стан та основні напрямки вивчення архітектурної спадщини. Актуальні проблеми охорони і збереження пам'яток містобудування та архітектури в Україні та східному регіоні	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Тести. Індивідуальні завдання.
6	Пам'ятки монументального	2/2	Світова історія створення, охорони та збереження пам'яток монументального	Презентації в PowerPoint.

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	о мистецтва		мистецтва. Географія та історична цінність монументального мистецтва в Україні та східному регіоні. Проблеми збереження та використання пам'яток монументального мистецтва	Практичні вправи. Тести. Індивідуальні завдання
7	Сучасні інформаційні технології в охороні та дослідженні пам'яток історії та культури	2/2	Досвід створення та використання банку даних про історико-культурну спадщину України та Луганщини. Можливості інформаційних технологій для вивчення та розповсюдження інформації про історико-культурну спадщину в туристичній галузі	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Тести. Індивідуальні завдання
8	Загальні проблеми пам'яткоохоронної роботи	2/2	Державна система охорони пам'яток в Україні. Державні та організаційні засади охорони пам'яток. Діяльність громадських організацій в збереженні історико-культурної культурної спадщини на сучасному етапі. Актуальні проблеми збереження пам'яток історії та культури та шляхи їх вирішення	Презентації в PowerPoint. Практичні вправи. Тести. Індивідуальні завдання

Рекомендована література

Законодавча

1. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей : Закон України від 21.09.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 48. – Ст. 405.
2. Про культуру : Закон України від 14.12.2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 24. – Ст. 169.
3. Про музеї та музейну справу : Закон України від 29.06. 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 25. – Ст. 191.
4. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08.06.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 39. – Ст. 333.
5. Про охорону навколошнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.6. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 34. – Ст. 502.
6. Акуленко В. Охорона скарбів як пам'яток історії та культури у внутрішньому і міжнародному праві / В. Акуленко // Пам'ятки України : Історія та культура. – 2003. – № 4. – С. 52–61.
7. Законодавчі та організаційні засади охорони пам'яток та основні напрямки їх здійснення // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження. – К., 1998. – С. 51–63.
8. Культурна спадщина України. Правові засади збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища : зб. офіц. док. / упоряд. В. І. Фрич ; відп. ред. М. В. Гарник ; Генеральна прокуратура України. – К. : Істина, 2002. – 336 с.
9. Національне законодавство з охорони культурної спадщини // Пам'яткознавство: правова охорона культурних надбань : зб. док. /10 редкол.: Ю. П. Богуцький, М. І. Яковлев, М. М. Яковина та ін. ; Ін-т культурології Акад. мистецтв України. – К., 2009. – С. 26–218.
10. Положення про Державну службу з питань національної культурної спадщини // Офіційний вісник України. – 2006. – № 11. – С. 214–217.
11. Правова охорона культурної спадщини. – К. : Інтерграфік, 2004. – 320 с.22. Правова охорона культурної спадщини. Нормативна база. – К. : ХІК, 2006. –576 с.
12. Україна в міжнародно-правових відносинах : у 2 кн. Кн. 2. Правова охорона культурних цінностей / відп. ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученко та д-р. юрид. наук. В. І. Акуленко. – К. : Юрінком Інтерн, 1997. – 864 с.24. Усенко О. Формування системи спеціального законодавства у сфері охорони культурної спадщини / О. Усенко // Вісник прокуратури. – 2009. –№ 4. – С. 78–84.

Основна

13. Архіви України про пам'ятки історії та культури // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження. – К., 1998. – С. 108–120.
14. Археология и древняя архитектура Левобережной Украины и смежных территорий : [сборник] / редкол.: С. Д. Крыжицкий, Н. Е. Беспалов, П. В. Добров и др. ; Ин-т археологии НАН Украины, Донец. обл. общ-во любителей древностей, Упр. по делам архитектуры и стр-ва при Донец. облгосадминистрации, Донбассгражданпроект. – Донецк, 2000. – 128 с. : ил.
15. Бітаєв В. А. Сучасна художньо-естетична цінність українських стародруків / В. А. Бітаєв // Державна історична бібліотека України: історія, сучасність, майбутнє : матеріали Міжнар.

наук.-практ. конф., приуроченої до 70-річчя заснування Держ. іст. б-ки України, 24–25 верес. 2009 р. / ред. кол.: А. В. Скорохватова, Л. П. Вовк, О. А. Грищенко та ін. – К., 2009. – С. 50–53.

16. Богуцький Ю. П Актуальні проблеми культурно-історичної спадщини: філософсько-теоретичний аспект / Ю. П. Богуцький // Державна історична бібліотека України: історія, сучасність, майбутнє : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., приуроченої до 70-річчя заснування Держ. іст. б-ки України, 24–25 верес. 2009 р. / ред. кол.: А. В. Скорохватова, Л. П. Вовк, О. А. Грищенко та ін. – К., 2009. – С. 11–15.
17. Будинок Корнякта (1580 р., Львів) // 100 найвідоміших шедеврів України / під заг. ред. М. Русяєвої. – К. : Автограф, 2004. – С. 317–321.14
18. Гетьман В. Доля землі – твоя доля. Рекреаційно-гуманістична цінність об'єктів природної та культурної спадщини України / В. Гетьман // Освіта. –2002. – 13–20 листоп. – С. 12.
46. Гетьманська столиця Глухів // Музей України. – 2006. – № 6. – С. 14–15.
19. Державний реєстр національного культурного надбання: (пам'ятки історії, монументального мистецтва та археології) // Пам'ятки України. – 2000. – № 2. – С. 6–47.
20. Заремба С. З. Пам'яткознавство України: історія і сучасність / С. З. Заремба // Праці центру пам'яткознавства. – К., 1992. – Вип. 1. – С. 5–24.
21. Звід пам'яток історії та культури України : у 28 т. / НАН України, Ін-т історії України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології та ін. – К. : Українська енциклопедія, 1999. – Т. «Київ» : Кн. 1, ч. 1 : А-Л / відп. ред. П. Тронько. – 579 с. : кольор. іл.
22. Лукомський Г. К. З української художньої спадщини / Георгій Крескентійович Лукомський. – К. : Укр. проплії, 2004. – 711 с. : іл.66. Любіцева О. О. Туристичні ресурси України : навч. посіб. / О. О. Любіцева, Є. В. Панкова, В. І. Страфійчук. – К. : Альтерпрес, 2007. – 369 с. : іл., карти, табл. – (Бібліотека професійного менеджера).
23. Лябах М. Україна. 100 перлин архітектури Середньовіччя = Ukraine. 100 pearls of Medieval architecture / М. Лябах, Т. Доценко. – К. : Київ. дім, 2001. – 95 с. : фото. кольор.
24. Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні : зб. наук. ст. / Наук.-дослід. центр «Часи козацькі», Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури, Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК . – К., 2002. –338 с. : іл. – (Бібліотечка «Часи козацькі» ; вип.12).
25. Пам'ятки архітектури і монументального мистецтва в світлі нових досліджень : тези наук. конф. Нац. заповідника «Софія Київська» / Держ. комітет України в справах містобудування та архітектури, Нац. заповідник «Софія Київська». – К., 1996. – 88 с.18
26. Пам'ятки державного устрою та суспільного життя України // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження. – К., 1998. – С. 181–189.
27. Розвиток науки та культури в Україні в пам'ятках // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження. – К., 1998. – С. 262–282.
28. Таранушенко С. А. Монументальна дерев'яна архітектура Лівобережної України / Степан Андрійович Таранушенко. – К. : Будівельник, 1976. – 335 с.
29. Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність : міжвід. зб. наук. пр. Вип. 1. – К. : Наук. думка, 1992. – 226 с.

Допоміжна

30. Catalogue of cultural property stolen from Ukrainian state museums, reserves, institutions and private collections (1999–2009) / Editors: M.Yu. Shandruk, O. V. Yurchenko-Mykyta, M-ry of Culture and Tourism of Ukraine, State Service for Control over Transfer of Cultural Valuables across the State Borders of Ukraine. – Kyiv, 2010. – 102 p : il.25

31. Богуцький Ю. Чи має Україна випрошувати свої культурні цінності? : Ю. Богуцький обговорив з представниками ЗМІ проблему повернення українських цінностей та інші питання культурного будівництва / Ю. Богуцький // Культура і життя. – 2007. – 18 квіт. – С. 2.
32. Врятовані. Збережені. Повернені : до 10-річчя Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України / упоряд.: О. В. Юрченко-Микита, І. Д. Четверікова ; М-во культури і туризму України, Держ. служба контролю за переміщенням культ. цінностей через держ. кордон України. – К., 2010. – 63 с. : іл.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	60	20
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	30
Індивідуальна робота	20	30
Іспит	20	20
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B		
74-81	C	добре	
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна добroчесність:

Дотримання академічної добroчесності за курсом ґрунтуються на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного plagiatу. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаковими для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/она презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Завдання і заняття:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Поведінка в аудиторії: